

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ในปีพุทธศักราช 2558 เป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นก้าวแรกของประเทศไทยและอีก 9 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ASEAN Economic Community (AEC) โดยประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศนั้นประกอบไปด้วย ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมียนมาร์ มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย โดยมีเป้าหมายคือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน ภายใต้การเคลื่อนย้ายสินค้าและปัจจัยการผลิตเสรีเพื่อนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อุปสรรคสำคัญที่ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องเร่งแก้ไขร่วมกัน คือการลดความเหลื่อมล้ำของระดับการพัฒนาการยกระดับความพร้อมด้านการค้าและการลงทุน ทั้งการปฏิรูปกฎระเบียบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ การพัฒนามาตรการส่งเสริมการลงทุนและการอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ การสร้างและพัฒนาเครือข่ายการผลิตในภูมิภาคที่เข้มแข็ง (กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์. ออนไลน์. 2557)

โดยกลยุทธ์สำคัญอย่างหนึ่งของการส่งเสริมการค้าและการลงทุนเพื่อรองรับ AEC ก็คือการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจะครอบคลุมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจทุกด้าน โดยจากข้อมูลของธนาคารโลกพบว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ ดำเนินการโดยรัฐบาลหรืออยู่ภายใต้การมีส่วนเกี่ยวข้องระหว่างรัฐบาลส่วนกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบของการแปรรูปเพื่อการส่งออกดำเนินกิจกรรมการผลิตในอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้ทักษะต่าง ๆ เช่น สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยประเทศที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมให้มีกิจกรรมการผลิตในอุตสาหกรรม ที่ใช้ทักษะแรงงานสูงหรืออุตสาหกรรมที่ใช้ทักษะสูงหรือมีมูลค่าเพิ่มสูงในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ มาเลเซียและไต้หวัน ซึ่งสามารถดึงดูดเงินลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้ทักษะสูง เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ยานยนต์และชิ้นส่วน และเคมีภัณฑ์รวมทั้งดำเนินการกระจายสินค้าจากแหล่งผลิตโดยแรงผลักดันส่วนหนึ่งในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษมาจากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมไปถึงข้อตกลงความร่วมมือระดับภูมิภาคอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) และแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) ซึ่งเป็นความร่วมมือที่ให้ความสำคัญด้านการลงทุน

ทั้งนี้จากข้อมูลของ ADB คาดว่าภายในปี 2558 จะมีเขตเศรษฐกิจพิเศษในภูมิภาคอาเซียนรวมทั้งสิ้น 60 แห่ง โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษประมาณ 54 แห่ง จะตั้งอยู่ในประเทศ สปป.ลาวและกัมพูชา นอกจากนี้ ยังมีเขตระเบียงเศรษฐกิจสิงคโปร์-มาเลเซีย ที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้เมืองยะโฮร์บาห์รู ซึ่งเป็นค่านับการ ตั้งแต่ปี 2555 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการลงทุนภาคบริการ 6 สาขา ประกอบด้วยอุตสาหกรรม สร้างสรรค์ การศึกษา ที่ปรึกษาทางการเงิน สุขภาพ โลจิสติกส์และการท่องเที่ยว (วิมล ปันคง. ออนไลน์. 2557)

สำหรับประเทศไทย ที่ผ่านมามีนโยบายการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบของ นิคมอุตสาหกรรมโดยได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI) และพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนในปี 2520 โดยปัจจุบัน BOI ได้แบ่งเขตการลงทุน ออกเป็น 3 เขตและมีสิทธิประโยชน์และเงื่อนไขที่ต่างกัน สำหรับในส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจพิเศษ บริเวณชายแดนไทยนั้น ได้เริ่มมีโครงการจากการผลักดันของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ภายใต้กลยุทธ์การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากโครงการระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridors) โดย ADB ได้บรรจุแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษไว้เป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อการเปลี่ยนระเบียงขนส่ง (Transport Corridors) ให้เป็นระเบียงเศรษฐกิจ ซึ่งทาง ADB ได้ให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อเสนอแนะเชิงเทคนิคและกลยุทธ์ในการสร้างและดำเนินการ เขตเศรษฐกิจพิเศษในอนุภูมิภาค ตลอดจนการให้การสนับสนุนทางการเงินในการสร้างโครงสร้าง พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคเข้าด้วยกันรวมถึงการ เชื่อมต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษไปยังท่าเรือ จุดกระจายสินค้าและตลาดปลายทาง ดังนั้นสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้มีการริเริ่มแผนการพัฒนาเขต เศรษฐกิจ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนในปี 2556 ในรูปแบบของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี(สถาบัน ระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา. 2557 : 2)

โดยภายหลังการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ภายใต้ การดำเนินงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ครั้งที่ 1/2557 เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2557 ซึ่งมีพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นประธาน ฯที่ประชุมฯ ได้ให้ความเห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษระยะแรกของไทย ใน 5 พื้นที่ชายแดน เพื่อให้สามารถก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสมบูรณ์ ในปี 2558 ได้แก่ 1) แม่สอด 2) อรัญประเทศ 3) ตราด 4) มุกดาหาร 5) สะเดา (ด่านศุลกากรสะเดา และปาดังเบซาร์) โดยเน้นการตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง ของประเทศ ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการจ้างงานและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ ประชาชน แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามายังพื้นที่ตอนนีปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้า

เกษตรศึกษามาจากประเทศเพื่อนบ้านและปัญหาความแออัดบริเวณด้านชายแดน อีกทั้งที่ประชุม กนพ. ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 4 เรื่อง ได้แก่ 1) สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุน 2) การให้บริการจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จ 3) มาตรการสนับสนุน การใช้แรงงานต่างด้าวและ 4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรในพื้นที่เพื่อให้สามารถ รองรับกิจกรรมในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและเชื่อมโยงในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทำเนียบ รัฐบาล. ออนไลน์. 2557)

ดังนั้น ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน ตัวเองเพื่อรับมือกับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ที่กำลังจะถึงในอีก ไม่ช้านี้ซึ่งการพัฒนาพื้นที่เฉพาะให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นจะนำมาซึ่งการกระตุ้นทางเศรษฐกิจ ทั้งการค้า การลงทุน การจ้างแรงงาน การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจำเป็นต้องยิ่ง สำหรับการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยปัจจัยที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ นั้นจำเป็นต้องยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์เขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศ ต่าง ๆ และนำบทเรียนที่ได้มาใช้ในการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ นอกจากนั้นการพิจารณา ประเด็นกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก็เป็นอีกหนึ่งจุดสำคัญของความสำเร็จอย่างไรก็ตาม ต้องไม่ลืมว่าในการพัฒนานั้นแม้จะนำมาซึ่งโอกาสอันเป็นผลดีต่อภาคเศรษฐกิจ แต่ในทางกลับกัน ก็นำมาซึ่งผลกระทบทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาควบคู่ไปกับการพัฒนาด้วย

จังหวัดตราดกับการยกระดับด้านชายแดนหลังคณะรักษาความสงบแห่งชาติประกาศยกระดับ ด้านถาวร 5 แห่งของประเทศไทยของคณะรักษาความสงบแห่งชาติซึ่ง 1 ใน 5 มีจุดผ่านแดนถาวร บ้านหาดเล็ก อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราดรวมอยู่ด้วยนั้นการที่ทางคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ประกาศยกระดับจุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็กเป็นเรื่องที่ดีเนื่องจากจุดผ่านแดนแห่งนี้มีศักยภาพ มากเพราะเป็นจุดผ่านแดนถาวรที่สามารถค้าขายได้ทั้งทางน้ำและทางบก มีมูลค่ากว่า 26,000- 27,000 ล้านบาทปีและมีแนวโน้มถึง 30,000 ล้านบาทใน 1-2 ปีนี้ แต่จุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก มีปัญหาในเรื่องของการก่อสร้างอาคารและที่ทำการของส่วนราชการชายแดนที่ยังไม่สามารถ ดำเนินการก่อสร้างได้ และโครงสร้างพื้นฐานยังไม่พร้อม ส่วนด้านบุคคลากรมีความพร้อมอยู่แล้ว ซึ่งทางจังหวัดได้มีการพัฒนาอบรมและการเดินทางดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งที่ จังหวัดเกาะกง ประเทศกัมพูชา เวียดนามตอนใต้ ส่วนผู้ประกอบการ ก็ได้ร่วมกันผลักดัน ก่อนเข้า เป็นประชาคมเศรษฐกิจพิเศษนับจากนี้ไปภาคเอกชนจะต้องเดินหน้าเพื่อลงทุน ในธุรกิจด้านต่าง ๆ ต่อไปเขตเศรษฐกิจพิเศษที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะดำเนินการเกิดประโยชน์กับจังหวัดตราด มากเพราะที่ผ่านมามีบ้านหาดเล็กยังไม่สามารถยกระดับให้ได้มาตรฐานสากลเหมือนด้านชายแดนอื่น ๆ แต่บ้านหาดเล็กมีศักยภาพในเรื่องการค้าขายกับกัมพูชาและเวียดนาม และยังเป็นจุดเชื่อมโยงทางการ

ท่องเที่ยวระหว่าง 3 ประเทศด้วย ซึ่งจังหวัดตราดมีศักยภาพสูงมาก (“ตราดกับการยกระดับชายแดน”. ออนไลน์. 2558)

ขณะที่นายกิตติ สุทธิสัมพันธ์ นายด่านศุลกากรคลองใหญ่ จ.ตราด เปิดเผยว่า จุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็กเป็น 1 ใน 5 ของด่านถาวรที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติประกาศยกระดับให้เป็นด่านที่มีมาตรฐานสากลที่ผ่านมาทางสภาพัฒน์ฯ ได้เข้าสำรวจเส้นทางสาธารณูปโภคและด้านอื่น ๆ ของด่านฯ หาดเล็กมาแล้วครั้งหนึ่งและได้มีการเสนอให้รัฐบาลสมัยยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และได้มีการนำเสนอในการประชุม RBC ครั้งที่ 15 ที่ทั้งไทยและกัมพูชาจะดำเนินการพัฒนาพรมแดนการค้าการลงทุนด้วยกันแต่ยังไม่สามารถดำเนินการในหลายด้าน แต่เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ประกาศการยกระดับขึ้นมา จึงทำให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น โดยแบ่งงานกันระหว่างกรมศุลกากรกับสภาพัฒน์ ซึ่งกรมศุลกากรจะรับผิดชอบในเรื่องการสร้างด่านพรมแดนหรือศูนย์ราชการชายแดน ทั้งเรื่องการทำศูนย์ X-RAY ปริมาณสินค้าที่จะต้องมีการ X-RAY ในตู้คอนเทนเนอร์และสินค้าอื่น ๆ รวมทั้งอาคารสำนักงานทั้งหมดจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี 2558 “อีกส่วนหนึ่งทางสภาพัฒน์ฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษที่จะมีการกำหนดในสิทธิประโยชน์ 4 ด้าน คือ สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร การเคลื่อนย้ายแรงงาน สิทธิด้านการลงทุนในเขตเศรษฐกิจ สิทธิประโยชน์ด้านปลอดอากรซึ่งจะดำเนินการควบคู่กันไปส่วนเอ็มโอยูที่ทั้งสองประเทศได้มีการบันทึกข้อตกลงไว้แล้วเมื่อรัฐบาลก่อนจะยังคงดำเนินการต่อไปคือการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดตราดที่จะเน้นในเรื่องการลงทุนในเรื่องอุตสาหกรรมขนาดย่อมและเชิงการแปรรูปด้านสินค้าการเกษตรเป็นหลัก ทั้งนี้การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานต้องพร้อมด้วยทั้งถนน 4 เลนจากจังหวัดตราดสู่จุดผ่านแดนถาวร และการพัฒนาถนนสาย 48 จากจังหวัดเกาะกงสู่ถนนสายที่ 4 (พนมเปญ-สีหนุวิลล์) ประเทศกัมพูชาด้วยเพื่อรองรับการขนส่งทางบกนอกเหนือจากทางน้ำที่มีอยู่แล้ว และจะเสริมจากการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกที่อำเภอคลองใหญ่ที่กำลังลงทุนก่อสร้างอยู่และจะแล้วเสร็จในกลางปี 2558” นายด่านศุลกากรคลองใหญ่ กล่าวด้วยว่า นับจากนี้จังหวัดตราดจะเป็นด่านชายแดนที่สามารถส่งสินค้าออกได้ทั้ง 3 ช่องทางคือ ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศที่สนามบินตราดหรือสนามบินท่าโสมที่ปัจจุบันเป็นสนามบินศุลกากรแล้ว แต่ยังไม่สามารถขนส่งสินค้าได้แต่ในอีก 2-3 ปีจะมีการขยายในเรื่องการขนส่งสินค้าทางอากาศได้และนั่นจะทำให้จังหวัดตราด กลายเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าทั้งทางบกและทางอากาศรวมทั้งทางน้ำเป็นแห่งที่ 2 ของประเทศ และนั่นจะทำให้มูลค่าการค้าขายและส่งออกสินค้าของจังหวัดตราดเพิ่มขึ้นกว่า 4 หมื่นล้านบาท และจะเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยศักยภาพของจังหวัดตราด ที่เหมาะสมกว่าจังหวัดอื่น ๆ (“ตราดกับการยกระดับชายแดน”. ออนไลน์. 2558)

ขณะที่นายสุมิตร เขียวขจี ประธานหอการค้าจังหวัดตราด เปิดเผยว่า การดำเนินโครงการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นการทำงานที่ตรงเป้าหมายเพราะที่ผ่านมามีแต่โครงการในกระดาษ

สิ่งที่เป็นรูปธรรมไม่ค่อยเกิดขึ้น การทำโครงการนี้จะยิ่งทำให้ภาคเอกชนมั่นใจและกล้าลงทุนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามการดำเนินการต้องเร่งรัดให้เกิดขึ้นโดยเร็วเพราะนักลงทุนต้องการความชัดเจนในทุกเรื่องทั้งสิทธิประโยชน์ทางการลงทุนทางภาษี ทางแรงงานและการซื้อเครื่องจักร นอกจากนี้ การให้ความรู้ก็ต้องให้ผู้ประกอบการเข้าใจในการลงทุน การสนับสนุนแหล่งเงินทุนของภาครัฐที่มีความจำเป็นกับผู้ลงทุนในทุกด้าน นอกจากนี้เรื่องยุทธศาสตร์จังหวัดตราดที่เน้นการพัฒนาจังหวัดตราดเป็นกรีนซิตี้ อาจจะต้องมีการปรับในเรื่องการลงทุนในเรื่องอุตสาหกรรมหนักแต่ควรจะลงทุนในเรื่องการแปรรูปด้านการเกษตรมากกว่า"โดยธรรมชาติลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดตราดมีศักยภาพมากในเรื่องการค้าชายแดนเพราะมีช่องทางค้ากับกัมพูชาถึง 3 ด้าน 3 จังหวัดแต่ที่ผ่านมาการพัฒนาเป็นไปด้วยความล่าช้าและไม่มีความต่อเนื่อง หากคณะรักษาความสงบแห่งชาติทำได้อย่างที่ประกาศจังหวัดตราดจะกลายเป็นจุดเชื่อมต่อในเรื่องการลงทุนและการค้าของประเทศไทยในด้านตะวันออกของประเทศ นักลงทุนเขาจะดูในเรื่องสภาพพื้นที่อย่างเดียว คงไม่ได้แต่ต้องมีพร้อมในทุกด้านและทั้งระบบ ซึ่งจังหวัดเกาะกงที่อยู่ใกล้เคียงกับจังหวัดตราดมีการตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นแล้วและกำลังเติบโตอย่างน่าสนใจ แต่จังหวัดตราดมีพื้นที่ตรงไหนที่มีความพร้อมในการตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษบ้าง ที่อำเภอคลองใหญ่ยังไม่พร้อมเพราะพื้นที่น้อยและสาธารณูปโภคก็ยังไม่ดี เช่น ถนน 4 เลน หรือการสื่อสาร"ในส่วน of นายจักรพรรดิ ตะเวดีกุล นายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดตราด กล่าวว่า สิ่งที่จะเกิดขึ้นจะส่งผลดีต่อการท่องเที่ยวไม่น้อยเนื่องที่ผ่านมามีการเดินทางเข้าออกที่จุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็กยังไม่สะดวกเหมือนด่านอื่นทำให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนไม่มากนักแต่เมื่อมีการพัฒนาและยกระดับให้ดีขึ้นจะทำให้ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสะดวกทั้งการเดินทางเข้าและเดินทางออกหรือการเข้าไปลงทุนในเรื่องธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศกัมพูชาน่าจะเป็นสิ่งที่นักลงทุนมั่นใจมากขึ้น วันนี้ นักท่องเที่ยวชาวกัมพูชาต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดตราดยังต้องใช้พาสปอร์ต หากใช้บอร์เดอร์พาสได้การเดินทางท่องเที่ยวจะดีขึ้น และนักลงทุนของไทยก็จะเข้าไปลงทุนเพิ่มขึ้น ("ตราดกับการยกระดับชายแดน". ออนไลน์. 2558)

ส่วนนายณัฐธรรด ชินภักศุภวิชัย ตัวแทนหอการค้าจังหวัดตราดและเจ้าของห้างหุ้นส่วนจำกัด ค.น้ำฝนทรานสปอร์ต กล่าวว่า ธุรกิจการขนส่งสินค้าน่าจะดีขึ้นเพราะที่ผ่านมามีการขนส่งสินค้าทำได้แค่เรื่องการขนส่งสินค้าแค่ชายแดนและต้องขนสินค้าลงขนถ่ายให้รถบรรทุกของกัมพูชาทำให้ล่าช้าและมีค่าใช้จ่ายเพิ่มและมีความเสียหายเกิดขึ้น ซึ่งการลงทุนขนส่งสินค้าจะเป็นธุรกิจหนึ่งที่เติบโตขึ้นอย่างมากเพราะการขนส่งทางบกจะรวดเร็วและขนส่งสินค้าได้ถึงพื้นที่ทั้งในพรมพญีสีหนุวิลล์หรือไปเวียดนามตอนใต้จะทำได้ทันที เนื่องจากที่ผ่านมามีการขนส่งสินค้าทางบกจะไปได้เฉพาะที่ด่านอารัญประเทศเท่านั้นที่สามารถ นำรถยนต์เข้าไปได้ ซึ่งด่านหาดเล็กสามารถเดินทางผ่านถนนสาย 48 จากจังหวัดเกาะกงประเทศกัมพูชาสู่ถนนสายที่ 4 ได้และเข้าพรมพญและสีหนุวิลล์

ด้วยระยะทางไม่เกิน 350 กิโลเมตรเท่านั้น และนี่คือเสียงสะท้อนของนักลงทุนที่มองเห็นช่องทางการพัฒนาและการลงทุนทั้งในจังหวัดตราดและในจังหวัดเกาะกงประเทศกัมพูชา (“ตราดกับการยกระดับชายแดน”. ออนไลน์. 2558)

ตั้งแต่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ประกาศนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษปี พ.ศ. 2557 ในพื้นที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การก่อสร้างถนน 4 เลน สาย 318 (ตราด-คลองใหญ่-บ้านหาดเล็ก)
2. การก่อสร้างท่าเทียบเรือเอนกประสงค์คลองใหญ่
3. สถานที่ตรวจสอบสินค้าขาเข้า-ขาออก ด้านศุลกากรคลองใหญ่
4. ใช้มาตรา 44 กำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยให้ที่ดินตกเป็นที่ราชพัสดุ

ดังนั้น ในการที่จะขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ปัจจัยด้านการตอบสนองนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชนจึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาเพื่อให้รู้ว่าประชาชนให้ความสำคัญกับนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอย่างไร และมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างไร โดยใช้พื้นที่ในเขตอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด เป็นกรณีศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้นทำให้ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษา เรื่อง การงานรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราดนี้ ขึ้นมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการงานรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการงานรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด
2. ผลการศึกษาวิจัยจะเป็นแนวทางในกระบวนการวางแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. ผลการศึกษาวิจัยจะทำให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตในด้านช่วงเวลาของการศึกษา

ตั้งแต่การประกาศนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาลชุดปัจจุบัน การประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นประธานในที่ประชุมเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

2. ขอบเขตในด้านพื้นที่

พื้นที่อำเภอคลองใหญ่ เกี่ยวกับการจากรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน ตำบลไม้รูด ตำบลคลองใหญ่และตำบลหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. **เขตเศรษฐกิจพิเศษ** หมายถึง พื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดที่ได้รับการกำหนดและพัฒนาขึ้นภายใต้กฎหมาย และการบริหารกิจการในลักษณะเฉพาะ ซึ่งภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวนี้ จะมีการปรับปรุงลักษณะ ทางกายภาพของอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ

2. **การรับรู้** หมายถึง การที่ประชาชนได้ทราบหรือได้รู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลจากสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจ รวมทั้งการรับรู้จากการตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

3. **ข่าวสาร** หมายถึง ข่าวสาร ข้อมูล ที่จัดไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์จากผู้นำ การอบรมให้ความรู้ เอกสาร ภาพถ่าย รายงาน หนังสือ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. **ช่องทางการรับรู้ข่าวสาร** หมายถึง วิธีการที่ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

5. **ผู้นำ** หมายถึง ผู้ที่เป็นสมาชิกของชุมชน ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้นำชุมชนและแก้ไขปัญหาของชุมชน เป็นผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในพื้นที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

6. **บทบาทของผู้นำ** หมายถึง ประชาชนปฏิบัติตามแบบอย่างของผู้นำและเชื่อในผลงานของผู้นำ

7. **นโยบาย** หมายถึง แนวทางหรือวิธีการเพื่อการปฏิบัติที่รัฐบาลหรือสถาบันหรือกลุ่มหรือบุคคล เลือกจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ โดยปกติจะสะท้อนให้เห็นถึงการตัดสินใจในปัจจุบันเพื่อการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิผลและเพื่ออนาคตที่ดีกว่า

8. **การจําแนกรับนโยบายของประชาชน** หมายถึง การตอบรับหรือคัดค้านต่อนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 4 ประการ คือ

8.1 การกำหนดประเด็นปัญหา (Problem Identification) เป็นตัวชี้วัดความสอดคล้องตรงประเด็นของปัญหา ที่เป็นปัญหาความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ โดยพิจารณาจากการจัดลำดับความสำคัญ การตระหนักถึงปัญหาที่แต่ละกลุ่มเป้าหมายประสบอยู่ เป็นต้น

8.2 การรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) เป็นตัวชี้ถึงระบบเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนผู้รับบริการ ซึ่งอาจมีหน่วยที่มีหน้าที่ประมวลและรับฟังความคิดเห็นในการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ

8.3 มาตรการเชิงกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา (Strategic Measures) เป็นตัวชี้วัดถึงความพร้อมในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนผู้รับบริการ อาทิ มาตรการป้องกันน้ำท่วม มาตรการป้องกันความเสียหายจากภาวะความแห้งแล้ง เป็นต้น

8.4 ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เป็นตัวชี้วัดการสนองตอบในการแก้ไขปัญหา โดยพิจารณาจากระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา การให้ความสำคัญและการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาด้วยความรวดเร็ว เป็นต้น

9. **ความสอดคล้องและเหมาะสม** หมายถึง ความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ของพื้นที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

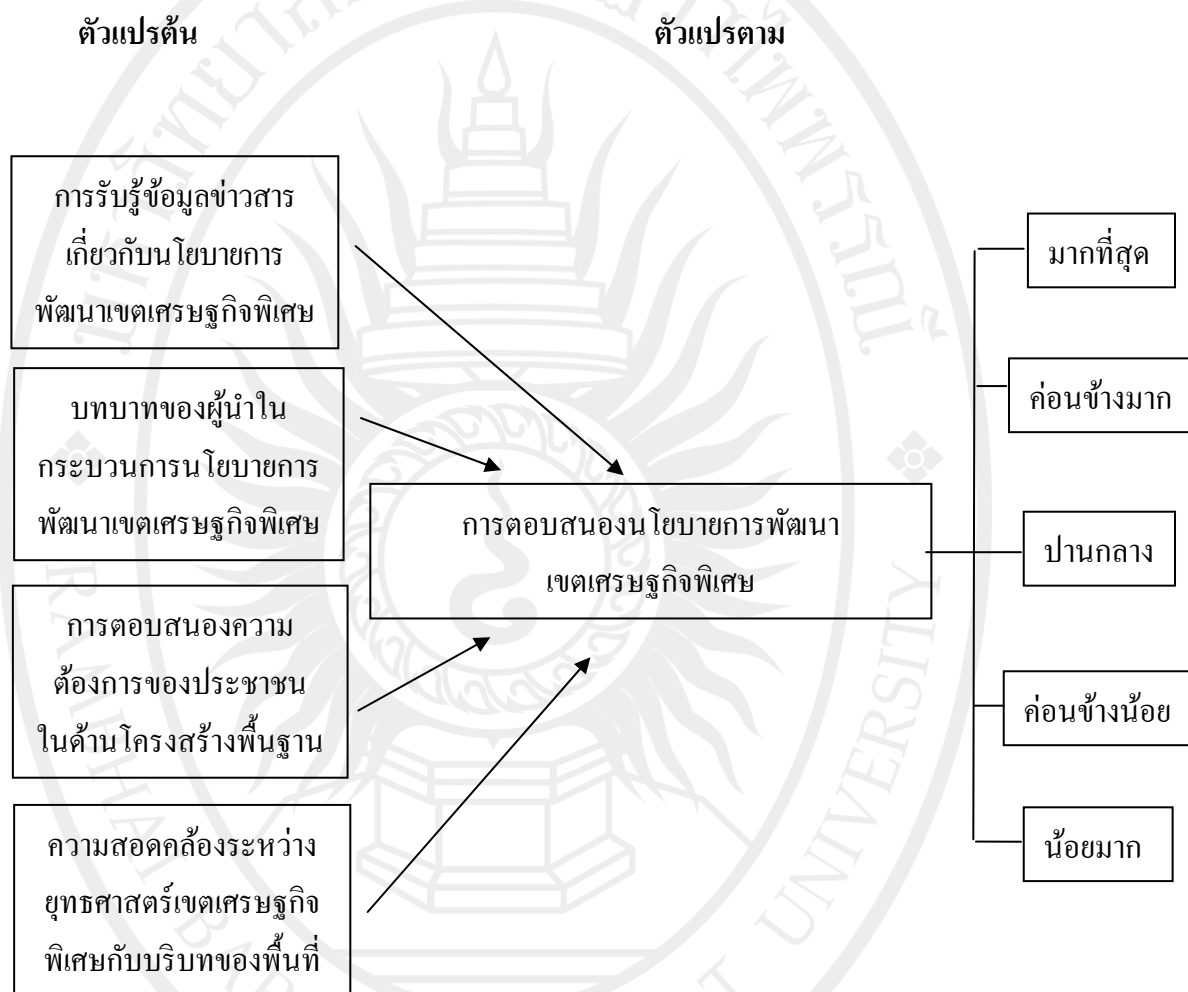
10. **บริบท** หมายถึง ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป สภาพแวดล้อมของเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวบทนั้น ๆ

11. **โครงสร้างพื้นฐาน** หมายถึง โครงสร้างทางกายภาพภายในชุมชน สิ่งที่รองรับการใช้งานของประชาชน เช่น ถนน ระบบประปา ระบบน้ำทิ้ง ระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสาร เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการวิพากษ์องค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่ได้สำรวจมา ผู้ศึกษาสามารถกำหนดตัวแบบการวิเคราะห์ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากตัวแบบในการวิเคราะห์สามารถกำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ออกมาเป็น 4 ปัจจัยหลัก ๆ คือ

1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีผลให้การยอมรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น ชาวบ้านรับรู้ว่าจะทำอะไรเป็นพิเศษ ชาวบ้านรับรู้ว่าจะได้รับความเจริญจากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นต้น

2. บทบาทของผู้นำในกระบวนการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง ผู้นำมีผลให้การยอมรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ถ้าผู้นำมีการตัดสินใจอย่างไรชาวบ้านก็จะทำตามผู้นำด้วยความศรัทธาเชื่อถือในตัวผู้นำ

3. การตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง นโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมีผลทำให้การก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐานเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

4. ความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์เขตเศรษฐกิจพิเศษกับบริบทของพื้นที่ มีผลให้การยอมรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น มีพื้นที่ติดกับทะเลเหมาะสมแก่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยากให้อำเภอลองใหญ่กลับมาเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าเหมือนในอดีต เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยสามารถกำหนดสมมติฐาน ได้ดังต่อไปนี้

1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมีผลต่อการตอบสนองนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด

2. บทบาทของผู้นำในกระบวนการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีผลต่อการตอบสนองนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด

3. การตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีผลต่อการตอบสนองนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด

4. ความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์เขตเศรษฐกิจพิเศษกับบริบทของพื้นที่ ผลต่อการตอบสนองนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี